

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
9 Пж 2268/22
25.10.2022. године
Београд

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Татјане Влаисављевић, председника већа, судије Снежане Илић и судије Весне Вулевић, чланова већа, у правној ствари тужиоца „BS GROUP“ д.о.о. Брус, ул. Расадник бр. 1, кога заступа Милица Карановић, адвокат из, ул., против првотуженог „ПРВА ТЕЛЕВИЗИЈА“ д.о.о. Београд, Аутопут бр. 22, кога заступа Круна Савовић, адвокат из, ул. и друготуженог „SERBIA BROADBAND – SRPSKE KABLOVSKE MREŽE“ д.о.о. Београд, ул. Булевар Пека Дапчевића бр. 19, кога заступа Даница Радивојевић, адвокат из, ул., ради утврђења повреде ауторског права и накнаде штете, вредност предмета спора 3.050.000.000,00 динара, решавајући о жалбама тужених, изјављеним против међупресуде Привредног суда у Београду П 5215/16 од 15.11.2021. године, у седници већа одржаној дана 25.10.2022. године, донео је:

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ међупресуда Привредног суда у Београду П 5215/16 од 15.11.2021. године и спис предмета враћа се првостепеном суду на поновни поступак.

Образложење

Првостепеном међупресудом утврђено је да је основан тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да су првотужени и друготужени повредили ауторска права тужиоца, као и да је основано потраживање тужиоца према туженима по основу накнаде штете.

Благовременом жалбом првотужени побија наведену међупресуду из свих законом прописаних разлога. Посебно указује да првостепени суд није утврдио коју је то радњу обухваћену искључивим правима тужиоца, првотужени неовлашћено вршио, коју обавезу према тужиоцу није извршио, односно на који начин првотужени није поступио по одредбама Закона о ауторском и сродним правима и на који начин није поштовао одредбе уговора, који је имао закључен са тужиоцем. Истиче да је друготужени оператор електронске комуникационе мреже за дистрибуцију медијских садржаја у складу са важећим прописима Републике Србије и регистрован код Републичке агенције за електронске комуникације и поштанске услуге, те да је телевизијски канал првотуженог, као терестријални канал са националним покривањем, реемитовао односно преносио свим својим дистрибутивним системима, сервисима и средствима, али не на основу уговора или сагласности првотуженог, већ на основу одредбе члана 101. Закона о електронским комуникацијама. Додаје да је првотужени са друготуженим имао закључен уговор искључиво са канал Прва плус као кабловски канал, али се тужбом не тврди да је путем њега дошло до повреде права, нити о томе постоје било какви докази. Уколико је дошло до повреде права тужиоца повредом територијалних ограничења, сматра да не постоји никаква узрочно-

последична веза између штете коју је тужилац могао да претрпи и поступања или пропуштања првотуженог. Жалбом се закључује да ни један од изведених доказа не указује ни на једну радњу првотуженог, којом је повређено било које право тужиоца, нити пак и једно пропуштање било које радње, коју је првотужени могао да предузме, а није, којом би могао да спречи настанак штете. Првотужени није уступио програм Прва ТВ друготуженом за дистрибуцију ван територије Републике Србије, нити је могао да контролише како ће друготужени својим дистрибутивним системима, сервисима и средствима тај програм дистрибуирати. У смислу жалбених навода, предлаже да Привредни апелациони суд преиначи међупресуду, тако што ће утврдити да је тужбени захтев у односу на првотуженог неоснован, те да је потраживање тужиоца према првотуженом по основу накнаде штете неосновано или да међупресуду укине и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак.

Благовременом жалбом друготужени побија првостепену међупресуду из свих законом прописаних разлога. Пре свега указује да је првостепеном међупресудом прекорачен тужбени захтев, тако што је одлучено о другоме, а не о ономе што је тужбом тражено, будући да је тужилац својим тужбеним захтевом тражио да се утврди да су тужени повредили продуцентска права тужиоца, а међупресудом је утврђено да су тужени повредили ауторска права тужиоца. Осим наведеног, указује да изрека, као ни тужбени захтев не садрже на који начин, када и на којој територији је наводно дошло до повреде, што тужбени захтев чини неуредним. Даље наводи да „продуцентска права“ како гласи тужбени захтев, не постоје и нису предмет заштите Закона о ауторском и сродним правима. Истиче да не постоји могућност доношења међупресуде код утврђујућег тужбеног захтева, јер се у том случају не ради о међупресуди, већ о коначној пресуди. Осим тога, како се жалбом наводи, првостепени суд је доношењем међупресуде о тужбеном захтеву поводом новчаног потраживања, извршио мешање основног и евентуалног тужбеног захтева, а о евентуалном тужбеном захтеву такође није могуће донети међупресуду. Истиче да је изрека пресуде неразумљива и непотпуна, чиме је учињена битна повреда одредаба члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку. Наиме, указује да је тужилац поставио три кондемпнаторна захтева: основни по основу исплате троштруке накнаде уместо накнаде имовинске штете, први евентуални на име накнаде штете и други евентуални на име користи од употребе туђе ствари, а првостепени суд је одлучио о основаности захтева за накнаду штете, који је обухваћен евентуалним тужбеним захтевом, при чему је пропустио да одбије основни тужбени захтев. Истиче и да пресуда нема разлога о битним чињеницама, да су дати разлози нејасни и противречни, да побијана пресуда не садржи разлоге на основу којих је првостепени суд утврдио да тужилац има активну легитимацију за вођење предметне парнице, посебно што се првостепени суд позива на уговоре закључене у периоду од 12.09.2008. године до 11.04.2003. године, без навођења какви су то уговори, између кога су закључени, када, на шта се односе, шта је њихов предмет, те да ли су реализовани. Даље указује да побијана међупресуда не садржи разлоге због којих је суд утврдио да је постојање енкодера друготуженог, који се налази код првотуженог, од пресудног значаја за одлучивање у овој парници. Наиме, истиче да је првостепени суд одлуку засновао само на чињеници да енкодер друготуженог постоји код првотуженог, занемарујући чињеницу да енкодер служи за преузимање садржаја првотуженог од стране друготуженог за потребе дистрибуције програма првотуженог у Србији, на који начин и сви други оператори дистрибуирају програм првотуженог, па је услед недостатака стварних доказа о наводној дистрибуцији програма ТВ Прве ван граница Србије, суд чињеници постојање енкодера дао крунски значај. Наводи да првостепена одлука садржи нетачне и правно и чињенично неодрживе констатације, будући да друготужени не врши услуге

телевизијског емитовања, већ да то врши радиодифузна организација, док је друготужени оператор КДС и сателитске станице, да првотужени на друготуженог није преносио било каква права, већ је законом прописано да је оператор дужан да дистрибуира медијске услуге у потпуности без промена, те да је пружалац медијске услуге дужан да благовремено обавести оператора да нема право објављивања одређених програмских садржаја посредством одређене платформе. Тек у том случају у смислу члана 100. Закона о електронским медијима, оператор не сме да дистрибуира такве програмске садржаје. Даље истиче да је суд занемарио чињеницу да су Тотал ТВ и Нет ТВ Плус платформе које нису у власништву друготуженог и да друготужени никако не може њима да дистрибуира било шта, а посебно је нејасно како је суд закључио да је друготужени дистрибуирао медијске садржаје ван граница Србије, када се са извода са сајта РАТЕЛ утврђује да друготужени послује само на територији Републике Србије и не дистрибуира програм ван граница Републике Србије. Наводи да је нејасно из којих разлога је суд придао одлучујући значај уговору, закљученом између друготуженог и трећег лица РТС, који доказ није ни извео у побијаној међупресуди, па из истог није утврдио нити једну чињеницу, већ је анализу овог уговора препустио судским вештацима електротехничке и телекомуникационе струке. Указује да је суд пропустио да изведе писане доказе и утврди одговарајуће чињенице на предлог друготуженог и то Уговор о пословној сарадњи закључен између друготуженог и Solford Trading limited Republika Kipar, из кога се види да су тужени и ово правно лице, које је власник платформе Нет ТВ Плус, два различита правна лица са одвојеним пословањем, а која међусобне односе уређују уговором, затим Уговор о дистрибуцији канала, закључен 01.04.2014. године између Solford Trading limited Republika Kipar и МТС-Моја ТВ станица д.о.о. Београд, а из кога се такође утврђује да је власник платформе Нет ТВ Плус ово страно правно лице, затим изводе из страних регистара, којима се доказује да друготужени није власник Тотал ТВ ван територије Републике Србије, те да су власници ове платформе друга страна правна лица регистрована у одговарајућим регистрима страних земаља. Даље наводи да првостепени суд није утврдио да ли су и ако јесу, да ли су сва предметна дела, те када свако од њих, дистрибуирана преко Тотал ТВ, нити је суд опсервирао цео период од септембра 2013. године до краја 2015. године, а исто важи и за дистрибуцију преко Нет ТВ Плус, при чему је друготужени је доставио доказ да је снимак лаптопа на ДВД начињен у Републици Србији, у Београду, на Бежанијској коси. Наводи и да су изостали разлози за прихватање налаза и мишљења вештака, обзиром да вештак електротехничке струке и вештак информационе технологије, нису користили било какве стручне методе, већ су извршили анализу уговора који нема везе са овом парницом, погледали који уређај где постоји и закључили да су покушали да утврде начин пословања друготуженог, уместо да покушају да на начин примерен својој струци, утврде релевантне чињенице у овом спору. Са друге стране истиче да је суд дао нејасне разлоге зашто нису прихваћене примедбе друготуженог, дате на налаз и мишљење вештака. Истиче да је друготуженом ускраћена законска могућност расправљања, те да су прекршене одредбе члана 264. Закона о парничном поступку, које се односе на начин избора личности вештака, јер се странке нису споразумеле о вештаку, а суд је ипак одредио управо вештаке које је предложио тужилац, упркос противљењу туженог. Суд није ценио чињеницу да вештаци нису уопште или нису аргументовано и стручно могли да одговоре на бројна питања и примедбе, дате на налаз и мишљење, а посебно када је и где настао спорни снимак са платформе Нет ТВ Плус, који се налази на ДВД-у у списима предмета и шта се на том снимку налази, да ли је и ако јесте ко и како учинио доступним платформи Тотал ТВ и Нет ТВ Плус ван Србије сигнал ТВ Прве, да ли су ове платформе уопште учиниле и доступним и

видљивим предметни програм, где и тачно када у читавом временском периоду и на свакој од појединачних територија. Додаје да је суд нетачно интерпретирао садржину Уговора о пословној сарадњи и Анекса, закључених са агенцијом „Номад“ дана 16.05.2013. године, наводећи да је уступање права на емитовање програма и путем интернет канала просторно ограничено за територију Републике Србије и Црне Горе, јер је то супротно члану 1. Анекса, у коме таква формулација не постоји. Суд је такође нетачно интерпретирао садржину дописа РЕМ бр. 05-546/19-1 од 10.04.2019. године и из истог извео закључак да постоји уговор закључен између тужених, јер се у овом допису наводи да је Прва телевизија д.о.о. Београд доставила РЕМ уговоре са друготуженим за медијске услуге Прва Плус и Прва Кик, а што се односи на телевизијске канале који нису предмет овог спора. Указује и да је првостепени суд погрешно и непотпуно утврдио чињенично стање, тако што је пре свега погрешно утврдио које су чињенице спорне, а које неспорне, будући да је одређене чињенице утврдио као неспорне, иако их је друготужени спорио, па је првостепени суд пропустио и да примени правило о терету доказивања. Указујући и на повреду из члана 374. став 2. тачка 7. Закона о парничном поступку, јер друготуженом није омогућено расправљање и постављање свих питања судским вештацима, као и на погрешно примењено материјално право, друготужени предлаже да Привредни апелациони суд укине побијану међупресуду или да исту преиначи.

Одговором на жалбе тужених, тужилац оспорава све жалбене наводе тужених, па предлаже да Привредни апелациони суд одбије жалбе тужених и потврди првостепену међупресуду.

Испитујући побијану међупресуду на основу члана 386. Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд налази да су жалбе тужених основане.

Предмет тужбеног захтева је утврђење да су тужени повредили продуцентска права тужиоца на ТВ серијама „Црни Груја и камен мудрости“, „Црни Груја I“, „Црни Груја II“, „Друг Црни у НОБу“ и филмовима „Црни Груја и камен мудрости“ и „Друг Црни у НОБу“ а која права тужилац ужива према одредбама Закона о ауторском и сродним правима. Предмет тужбеног захтева је такође новчано потраживање тужиоца према туженима у износу од 25.000.000,00 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате са каматом по Закону о затезној камати за евре и референтној каматној стопи Европске централне банке почев од дана пресуђења до исплате уместо накнаде имовинске штете према члану 206. Закона о ауторском и сродним правима. Поред наведеног тужбеног захтева, тужилац је поставио и евентуални тужбени захтев којим је тражио да се тужени обавезу да солидарно тужиоцу исплате износ од 10.000.000,00 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате са каматом по Закону о затезној камати за евре и референтној каматној стопи Европске централне банке почев од дана пресуђења до исплате на име накнаде штете у виду изгубљене добити, као и износ од 15.000.000,00 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате са каматом по Закону о затезној камати за евре и референтној каматној стопи Европске централне банке од дана пресуђења до исплате на име користи од употребе

Према стању у спису предмета, тужилац и првотужени закључили су Уговор о пословној сарадњи 13.08.2012. године, којим су регулисали међусобна права и обавезе у вези са уступањем ексклузивног права ТВ емитовања филма „Друг Црни у НОБу“ и ТВ серије „Друг Црни у НОБу“, као и филма „Црни Груја и камен мудрости“ и ТВ серије „Црни Груја и камен мудрости“. Наведеним уговором и Анексом од 21.05.2013. године одређено је временско и територијално ограничење искоришћавања предмета овог уговора, тако што је тужилац првотуженом уступио ексклузивна права за територију Републике Србије и Црне Горе у периоду од две године рачунајући од

септембра 2012. године. Првотужени и Самостална агенција за организацију сајмова, забавних паркова и циркуса „Номад“, којој је тужилац овлашћењем од 30.12.2012. године дао овлашћење да располаже са уступањем права на коришћење ТВ серије „Црни Груја II“ трећим лицима за територију Републике Србије и Црне Горе, закључили су дана 16.05.2013. године Уговор о пословној сарадњи, којим су регулисали међусобне односе поводом уступања ексклузивног права на ТВ емитовање ТВ серије „Црни Груја I“ и „Црни Груја II“, на основу кога је првотужени стекао права на неограничени број емитовања ових серија од 10.09.2013. године до 31.12.2015. године за територију Републике Србије и Црне Горе. Првостепени суд је читањем уговора насловљених као уговори о ангажовању аутора и ауторски уговори закључених у периоду од 12.09.2008. године до 11.04.2003. године, како се наводи у првостепеној одлуци, а између тужиоца као продуцента и физичких лица као аутора предметних филмова и серија, утврдио да је уступљено право продуценту, односно тужиоцу на неограничено искључиво економско искоришћавање дела, што укључује између осталог и право на неограничени број емитовања. Из садржине дописа Регулаторног тела за електронске медије број 05-546/19-1 од 10.04.2019. године првостепени суд утврђује да постоји уговор закључен између првотуженог као пружаоца медијске услуге и друготуженог као оператора електронске комуникационе мреже, којим су утврђене обавезе уговорних страна у вези са емитовањем и дистрибуцијом канала Прва Плус путем ДТХ (Тотал ТВ и Нет ТВ Плус, комерцијални називи за ДТХ „Direct to home“) и ИПТВ, интернета, ОТТ електронских комуникационих мрежа.

Из налаза и мишљења комисије судских вештака, коју чине судски вештак АА и ББ од 06.12.2019. године првостепени суд утврђује да је приликом вештачења одржаног 11.07.2019. године констатовано присуство уређаја – енкодера, власништво друготуженог за преузимање сигнала првотуженог, те да су вештаци сагледавајући уговор закључен између друготуженог и РТС, констатовали повезаност друготуженог и платформи Тотал ТВ и Нет ТВ Плус. Даље је из налаза и мишљења вештака констатовано да ове платформе својим корисницима нуде и садржај ТВ Прве и ТВ Прва Плус за територију целог света, па је закључак да је друготужени својим уређајем (енкодером) преузео сигнал првотуженог, исти дистрибуирао путем кабловског, сателитског и интернет преноса у оквиру Тотал ТВ и Нет ТВ Плус платформи, а у оквиру ког сигнала су и предметна филмска дела, тако да су иста у периоду од септембра 2013. године до 31.12.2015. године била видљива и доступна у целој Европи и свету. У првостепеном поступку изведен је доказ и читањем извештаја Електротехничког факултета Универзитета у Београду бр. 1107 од 01.10.2020. године, а који је као стручни саветник ангажован од стране друготуженог.

Оценом изведених доказа те применом одредаба Закона о ауторском и сродним правима („Службени гласник РС“, број 104/09, 99/11 и 119/11), првостепени суд применом члана 347. став 1. Закона о парничном поступку, налази да је тужбени захтев основан. Претходно је оценио неоснованим приговор недостатка активне легитимације на страни тужиоца, наводећи да тужилац тражи накнаду штете због повреде ауторског права, јер су ауторска дела реемитована изван територије, дефинисане уговором. Стога применом члана 11. и члана 67. Закона о ауторском и сродним правима, закључује да је тужилац, као носилац ауторског права, активно легитимисано лице за покретање овог парничног поступка, јер је постао носилац ауторског права на предметним телевизијским програмима. Одлучујући о приговору недостатка пасивне легитимације на страни тужених, првостепени суд закључује да су исти неосновани, образлажући да пасивна легитимација првотуженог произлази из Уговора о пословној сарадњи од 13.08.2012. године и од 16.05.2013. године, којима је на првотуженог пренето право

емитовања са просторним и временским ограничењима, а да је предмет овог спора управо повреда ауторског права тужиоца због прекорачења територијалног ограничења права емитовања од стране тужених. Закључио је и да је друготужени пасивно легитимисан, јер је ангажован од стране првотуженог за дистрибуцију ТВ сигнала према крајњим корисницима, односно за услуге телевизијског емитовања и реемитовања, а тужилац је као носилац ауторског права на првотуженог пренео право на емитовање предметног телевизијског програма, при чему није нужно постојање уговора између носиоца права и лица које врши повреду, јер је ауторско право апсолутно право, па се заштита може тражити и када не постоји уговорни однос. Полазећи од налаза и мишљења комисије судских вештака АА електротехничке струке и ББ информационе технологије, првостепени суд утврђује да је друготужени спорни телевизијски програм својим уређајем – енкодером, дистрибуирао путем кабловског сателитског интернет преноса у оквиру Тотал ТВ и Нет ТВ Плус платформи, те да је емитовањем и реемитовањем у временском периоду почев од септембра 2013. године до 31.12.2015. године предметна филмска дела учинио видљивим и доступним у целој Европи и свету, па закључује да је на тај начин дошло до повреде ауторског права, због непоштовања просторног ограничења приликом емитовања и реемитовања ауторских дела. Првостепени суд образлаже да пре дистрибуције одређеног медијског садржаја, мора да постоји уговор између оператора електронских комуникационих мрежа и пружаоца медијске услуге, па да стога мора постојати уговор између тужених, а што произлази и из дописа РЕМ од 10.04.2019. године, па закључује да тужени приликом вештачења нису доставили међусобно закључени уговор. Зато је првостепени суд ценио чињеницу недостављања уговора и закључио да вештаци нису прекорачили свој задатак анализирајући уговор закључен између РТС и друготуженог, а услед немогућности изврше вештачење на основу уговора закљученог између тужених. Применом члана 231. Закона о парничном поступку, првостепени суд је извео закључак да је терет доказивања чињенице да је приликом реемитовања програма првотуженог било геоблокирања и забране реемитовања одређеног садржаја на туженима, а што тужени нису током овог поступка доказали. Суд закључује да је енкодер друготуженог, који је постављен код првотуженог, коришћен за реемитовање предметног програма, што потврђује и мејл кореспонденције између тужиоца и првотуженог у периоду од 08.04.2014. године до 28.04.2014. године. Ово су разлози због којих првостепени суд закључује да је тужилац доказао основ тужбеног захтева, односно да је доказао да је претрпео штету која је проузрокована радњама тужених и то неовлашћеним емитовањем и реемитовањем предметног програма, да су тужени поступали са крајњом непажњом, с обзиром да је у уговорима којима је уступљено право на емитовање, изричито уговорено територијално ограничење. Имајући у виду све напред дате разлоге, првостепени суд, применом члана 347. Закона о парничном поступку, доноси међупресуду, којом утврђује да је основан тужбени захтев тужилаца којим је тражио да се утврди да су првотужени и друготужени повредили ауторска права тужиоца као и да је основано потраживање тужиоца према туженима по основу накнаде штете.

Првостепена међупресуда донета је погрешном применом члана 347. Закона о парничном поступку, јер за доношење међупресуде, у конкретном случају нису били испуњени законом прописани услови. Према члану 347. став 1. Закона о парничном поступку, ако је тужени оспорио и основ тужбеног захтева и висину тужбеног захтева, а у погледу основа ствар испуњава услове за доношење одлуке, суд може из разлога целисходности да пресудом само утврди постојање тужбеног захтева (међупресуда). Из наведене законске одредбе произлази да међупресуда може бити донета само у случају постављања кондемпнаторног тужбеног захтева, те уколико тужени оспори основ и

висину тужбеног захтева, а у погледу основа ствар испуњава услове за доношење одлуке. То даље значи да утврђујући тужбени захтев, какав је захтев да се утврди повреда неког права, није тужбени захтев о коме је могуће донети међупресуду, будући да код оваквог захтева не постоје основ и висина. Утврђењем да је основан тужбени захтев тужиоца да се утврди да су првотужени и друготужени повредили права тужиоца, првостепени суд је мериторно одлучио о целокупном делу тужбеног захтева, па овај део првостепене одлуке нема карактер међупресуде. Осим тога, основано се жалбом друготуженог указује да тужбени захтев садржи основни и евентуални захтев да се тужени обавезу на исплату одређених новчаних износа, а да је првостепени суд, одлучио да је основано потраживање тужиоца према туженима по основу накнаде штете, пропуштајући да да било какве разлоге у погледу захтева за исплату троштуру накнаде, као и захтева за исплату користи од употребе туђе ствари.

Првостепени суд је пропустио и да цени чињеницу да је кондемпнаторни део тужбеног захтева опредељен као основни и евентуални, иако ови захтеви не испуњавају услове да представљају основни и евентуални тужбени захтев. Ради се о садржински истоветним захтевима, којима се тражи да се тужени солидарно обавезу да тужиоцу исплате одређени новчани износ, али по различитим основима, те стога ови захтеви немају природу основног и евентуалног захтева.

Осим наведеног првостепена одлука не садржи разлоге о свим битним чињеницама, неки од датих разлога су нејасни и противречни, а изрека првостепене пресуде је неразумљива и противречи сама себи и разлозима пресуде, чиме је учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку.

Побијаном међупресудом утврђено је да је основан тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да су првотужени и друготужени повредили ауторска права тужиоца, а у разлозима побијане међупресуде првостепени суд утврђује да је тужилац носилац ауторског права, те да су тужени повредили његово ауторско право. Међутим, предмет тужбеног захтева је утврђење повреде продуцентских права тужиоца на ТВ серијама и филмовима означеним у петитуму тужбеног захтева, а не утврђење повреде ауторског права, па је првостепени суд одлучио о повреди права која није предмет тужбеног захтева.

Правилно првостепени суд полази од одредаба Закона о ауторском и сродним правима („Службени гласник РС“, број 104/09, 99/11 и 119/12), будући да се постојање повреде права, које је заштићено овим законом, цени применом одредаба закона који је важио у време за које се тврди да је повреда учињена. Законом о ауторском и сродним правима уређена је област ауторског и сродних права, па је право филмског продуцента (произвођача видеограма) уређено овим законом као једно од сродних права. Према одредби члана 128. Закона о ауторском и сродним правима, за свој видеограм, филмски продуцент (произвођач видеограма) има имовинска права у складу са овим законом. У члану 129. истог закона дефинисан је појам видеограма, а у члану 130. појам филмског продуцента (произвођача видеограма), па је предвиђено да је то физичко или правно лице које у своје име даје иницијативу, прикупља финансијска средства, организује, руководи и преузима одговорност за прво снимање филмског дела и низа покретних слика праћених звуком или без звука (видеограм). Садржина права филмског продуцента прописана је чланом 131. истог Закона, којим су предвиђена искључива права филмског продуцента да другоме забрани или дозволи умножавање свог видеограма и стављање у промет тако умножених примерака, јавно саопштавање видеограма са носача слике, односно носача слике и звука, давање примерака свог видеограма у закуп, инерактивно чињење доступним јавности свог видеограма жичним или бежичним путем у смислу члана 30. Закона. Права садржана у

члану 131. Закона о ауторском и сродним правима, имају карактер искључивих права и утврђење повреде ових искључивих права може бити предмет тужбеног захтева. Са друге стране, чланом 2. Закона о ауторском и сродним правима, дефинисан је појам ауторског дела, а чланом 9. истог закона прописано је да је аутор физичко лице које је створило ауторско дело. Према даљим одредбама Закона о ауторском и сродним правима, садржину ауторског права чине морална права аутора и имовинска права аутора. Међу имовинским правима аутора, неискључиво право аутора је право на економско искоришћавање свог дела, док су остала законом дефинисана имовинска права искључива права аутора. Ауторско право по својој садржини разликује се од права филмског продуцента, ради се о различитим правима интелектуалне својине, при чему су права филмског продуцента сродна права и њихова садржина и заштита су законом различито дефинисани. Како је тужилац тужбеним захтевом тражио утврђење повреде продуцентских права, то је утврђењем да су тужени повредили ауторско право тужиоца, првостепени суд је одлучио о заштити права која није предмет тужбеног захтева нити овог спора.

Првостепени суд је пропустио и да оцени да ли тужбени захтев за утврђење повреде права испуњава услове прописане чланом 192. Закона о парничном поступку, односно да ли овакав захтев садржи одређени захтев о коме суд може одлучити. Наиме, тужбеним захтевом тражи се утврђење да су тужени повредили продуцентска права тужиоца на ТВ серијама и филмовима ближе наведеним у петитуму тужбеног захтева, али тужбени захтев не садржи ближе означање права чија се заштита тражи, а имајући у виду садржину права прописану чланом 131. Закона о ауторском и сродним правима, нити садржи означање којим евентуално радњама су тужени извршили повреду тужиоцевог права, као ни временско одређење у односу на евентуалну повреду права. Првостепени суд утврђује да је друготужени предметни телевизијски програм својим уређајем, енкодером дистрибуирао путем кабловског, сателитског и интернет преноса у оквиру Тотал Тв и Нет ТВ Плус платформи, те да је емитовањем и реемитовањем у временском периоду од септембра месеца 2013. године до 31.12.2015. године предметна филмска дела учинио видљивим и доступним у целој Европи и свету, иако тужбени захтев не садржи означање на који начин и у ком периоду је извршена евентуална повреда на коју се тужбом указује.

Нејасни су и противречни разлози првостепеног суда за одлуку о приговорима недостатка активне и пасивне легитимације. Првостепени суд је утврдио да је уговорима који су насловљени као уговори о ангажовању аутора и ауторски уговори закључени у периоду од 12.09.2008. године до 11.04.2003. године, тужилац као носилац ауторског права активно легитимисано лице за покретање овог парничног поступка. Али побијана одлука не садржи чињенице које је првостепени суд утврдио из ових уговора, нити оцену која су права тужиоцу овим уговором пренета, да ли се ради о преносу овлашћења из садржине ауторског права, а све имајући у виду да се тужбом захтева заштита права произвођача видеограма, које тужилац има по самом закону уколико је он лице које је дало иницијативу, прикупило финансијска средства, организовало и руководило и преузело одговорност за прво снимање спорних филмских дела. Ради заштите овог права нужно је утврдити да ли тужилац испуњава услове прописане чланом 130. Закона о ауторском и сродним правима. Са друге стране, нејасни су разлози које је суд дао приликом оцене пасивне легитимације тужених. Основано се жалбом првотуженог указује да побијана одлука не садржи утврђење којим евентуално радњама, односно чињењем или нечињењем је првотужени извршио повреду тужиоцевог права, а изостали су и разлози у погледу радњи друготуженог, имајући у виду да је друготужени током поступка указивао и о томе доставио доказе, а које првостепени суд није извео, да није лице које управља платформама Тотал ТВ и

Нет ТВ Плус, те да у складу са дозволом издатом од РЕМ обавља делатност дистрибуције медијског садржаја искључиво на територији Републике Србије. Нејасан је закључак првостепеног суда да је друготужени својим уређеним - енкодером телевизијски канал првотуженог Прва ТВ дистрибуирао путем кабловског сателитског интернет преноса у оквиру Тотал ТВ и Нет ТВ Плус платформи, те да је повреду извршио емитовањем и реемитовањем, будући да је друготужени оператор електронске комуникационе мреже за дистрибуцију медијских садржаја, који не врши емитовање програма, те да не постоје јасни докази о томе да је друготужени тај који управља платформама Тотал ТВ и Нет ТВ Плус ван територије Републике Србије.

Основано се жалбом друготуженог указује да у овом поступку нису утврђене све битне чињенице од значаја за одлуку о тужбеном захтеву, те да је одређене чињенице првостепени суд утврдио из писаних доказа, иако се исти не односе на утврђене чињенице. Наиме чињеница да између тужених постоји уговор којим су уређена права и обавезе уговорних страна у вези са дистрибуцијом канала Прва Плус, не значи да су тужени закључили и уговор којим уређују међусобне односе поводом дистрибуције канала Прва ТВ, јер се ради о различитим каналима, а како тужбеним захтевом није опредељено путем ког ТВ канала је извршена повреда на коју се тужбом указује, то је нејасан закључак првостепеног суда да постојање уговора у погледу једног ТВ канала, аутоматски значи да мора постојати уговор у погледу другог ТВ канала. Не може се прихватити закључак првостепеног суда да тужени имају закључени уговор поводом дистрибуције медијског садржаја канала Прва ТВ, а који су одбили да доставе суду, јер о постојању овог уговора нема доказа.

Првостепени суд је прихватио налаз и мишљење комисије судских вештака АА и ББ, иако суд АА није одредио као судског вештака, нити је овај вештак учествовао у изради налаза и мишљења, па је утврдио да је присуство енкодера друготуженог код првотуженог довољан доказ да је првотужени вршио дистрибуцију одређеног медијског садржаја и ван територије Републике Србије. Међутим, изостало је утврђење чињеница које се односе на функцију и значаја овог уређаја, а имајући у виду наводе тужених да је овај уређај нужен ради преузимања сигнала првотуженог и преноса истог у оквирима територије Републике Србије. Првостепени суд је такође прихватио налаз и мишљење судских вештака, који је дат на основу чињенице налажења овог уређаја ради преузимања сигнала првотуженог, те на основу анализе уговора који је закључен између друготуженог и трећег лица, уз образложење да су вештаци на наведени начин покушали да утврде начин пословања друготуженог. Према члану 259. Закона о парничном поступку, суд ће да изведе доказ вештачењем ако је ради утврђивања или разјашњења неке чињенице потребно стручно знање којим суд не располаже, а анализа уговора закључених између парничних странака и трећих лица, не може бити предмет вештачења, будући да садржину уговора и оцену пословних односа врши суд, док судски вештаци утврђују чињенице за које суд нема стручно знање. Предмет вештачења у конкретној правој ствари, може бити утврђивање чињеница и околности које се односе на то да ли су тужени извршили радње на које се тужбом указује, а судски вештаци као стручна лица електротехничке струке и струке за информационе технологије, имају стручна знања на основу којих могу утврдити ове чињенице, које ће суд након тога ценити у контексту постављеног тужбеног захтева и одредаба материјално правних прописа којима је та област регулисана. Остао је нејасан закључак првостепеног суда, заснован на налазу и мишљењу судских вештака, да је друготужени самом чињеницом што је преузео сигнал првотуженог, исти дистрибуирао у оквиру Тотал ТВ и Нет ТВ Плус платформи у спорном периоду у целој Европи и свету, будући да налаз и мишљење вештака не садржи утврђење ових чињеница. Код захтева за утврђење повреде права, тужилац је дужан да пружи доказе

да је тужени предузео радњу или пропуштање које чини повреду тужиочевог права, а у конкретном случају остале су неутврђене чињенице да ли су, којим радњама, када, на који начин и на којим територијама ван Републике Србије, од стране тужених предузете радње, којима тужилац тврди да је његово право повређено.

Побијаном међупресудом суд је утврдио да постоји основ тужбеног захтева за накнаду штете, али побијана одлука не садржи разлоге у погледу утврђивања постојања основа овог дела тужбеног захтева. Изостали су разлози о томе да ли је на страни тужиоца наступило умањење имовине или спречавање њеног увећања, да ли је до евентуалног умањења имовине дошло радњама или пропуштањем тужених, да ли постоји узрочна веза између поступања тужених и евентуалне штете, те да ли постоји одговорност тужених за евентуално проузроковану штету. Све неведене чињенице су битне чињенице за утврђивање постојања основа захтева за накнаду штете, а првостепени суд ове битне чињенице није утврдио.

Ово су разлози због којих је првостепена одлука укинута.

У поновном поступку првостепени суд ће отклонити недостатке на које је указано овим решењем, па ће пре свега оценити садржину постављеног тужбеног захтева, те да ли исти испуњава услове прописане чланом 192. Закона о парничном поступку, а затим ће евентуално имајући у виду чињеничне наводе које су парничне странке изнеле током поступка, извести све предложене доказе и утврдити све битне чињенице за одлуку о тужбеном захтеву. Након тога, првостепени суд ће о тужбеном захтеву донети нову, на закону засновану одлуку за коју ће дати потпуне и јасне разлоге.

Следом наведеног, на основу члана 391. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци решења.

ТВ/МС

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА
Татјана Влаисављевић, с.р.

За тачност отправка